

Előfizetési feltételek.

Egész évre . 5 frt — kr.
Félévre . 2 frt 50 kr
Hivatalok, községek, köz-
ségsi jegyzők és tanítók
részére egész évre 3 frt.
Halmérők és koresmárok
részére az »Halmérők
Közlönye«-vel együtt
egész évre 4 frt.

Az előfizetések
postautalványval
eszközlelendők

Egyes számok 10 kr. jával
kaphatók a kiadóhiv.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

Hirdetések

Háromhasábos petit-sor
egyszeri közléséért 7 kr.
kétszeriért 6 kr., több-
szoriért 5 kr. fizetendő.
Bélyegdíj minden egyes
beiktatásért 30 kr.

A NYILTTÉRBE:

minden 3 hasábos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőirodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetők
teljes díjkezelésé-
ben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez (Jánosi-utca 8. sz. I. em.)
küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak.
Felelős szerkesztő: SZELESS ÖDÖN.

Megj.: . . . . . k hetenkint egyszer,
VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Főtér 8. szám alá) intézendők.
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Lapunk számára hirdetések elfogad a *Reuter* ügynökség és a *Magy. Távir. Iroda* hirdetési irodája Budapest, Granátos-utca 1 szám.

Megyei életünk.

Egy általánosabb jellegű, az egész me-
gyére kiterjedő, az egész megyei köz-
életet felkaroló lapnak tartván magunkat,
e jellegnek minden alkalommal lapunk köz-
leményeivel megfelelni kötelességünknek
tartjuk.

Ezzel elérni véljük azt a célt is, hogy
a megye közügyei iránti érdeklődést fen-
tarjuk, s ezzel egyuttal ápoljuk a megyei
közszellemet is, melynek jelentősége el nem
mosódott, sőt a legközelebbi reformtörek-
vések ismét felszínre hozták azt az igaz-
ságot, hogy maga a parlament, a kormány
és különféle pártok erőt merítettek e köz-
szellemből, s álláspontjukat a megyék nyil-
latkozataival igyekeztek megerősíteni.

A parlamentáris intézmény tagadhat-
lanul inkább eredményezi az országos köz-
szellem megnyilatkozását a parlamentben
concentrált képviselői útján, de kizárva lé-
vén a modern képviselői rendszerből a kö-
vetnek utasítása és esetleges visszahívása,
egyedül a megyei közszellem lehet az, mely
a megyeszerinti képviselőket még erkölcsi-
leg is kötelezi, mert eljárásukban mindig
tekintettel lenni lesznek kénytelenek a me-
gyei közszellemre.

Élénk és helyes megyei közszellem a
választási szabadságot és a politikai egész-
séges pártalakulást is egyedül irányíthatja,
mert a parlamenti és az országos központ-
ban lefolyó küzdelem inspirálhatja egyes
esetekben a megyei törekvéseket, mégis a
megyei szellem a megyei szükségletekből
teremt meg irányát, s a megyék szerint
ekként felmerülő törekvések megteremthetik
viszont sok esetben az országos irányt,
melyből parlament, kormány s pártok egy-
aránt merítenek politikai és társadalmi irány-
zatokra tápot.

A megyei közszellem pedig nemcsak
azt kívánja, hogy politikai és társadalmi
küzdelmeket váloljunk. — az első különben
körünkön kívül is esik, — hanem hogy a
megye viszonyait is apróra ismertessük.

Ezen kötelességünknek teszünk eleget
midőn a következőkben ismerteljük vár-
megyénk közigazgatási állapotát az elmúlt
félévre vonatkozólag:

Az alispán félévi jelentése.

A lefolyt féléven át Gömörvármegyében a
közigazgatás rendes medrében haladt, oly ese-
mény, mely ennek egyenletes menetét feltartoz-
tatta vagy akadályozta volna, elő nem fordult.

A tisztikar törvényeszerinti kötelességének
mindenképen eleget tett! s a törvényhatósági
közigazgatás hatáskörébe utalt ügyek törvény-
szerű elintézését nyertek.

A vagyon- és személybiztonság a szokott-
nál nagyobb mérvben nem zavartatott; rend-
kívüli intézkedés szüksége sehol sem mutatkozott.

A közegészségi állapot nem lehetett kie-
legítő.

A hasznos háziállatok egészségügye kedvező
vala; a mutatkozó nyavalyák nagyobb kárt az
állattartó gazdaközönségnek nem okoztak.

A rendelt vizsgálat eredménye megnyugtató
volt, a takonykór gyanuja nem vált bizonyossá.

Gazdasági kilátásaink a május havában be-
következett szaporább és kiadóbb esőzés követ-
keztében tetemesen javultak.

Nem csak az ujonczozást előkészítő mun-
kálatok, de maga az ujonczozás is, maga idejé-
ben felakadás nélkül, legjobb rendben befejez-
tetett. 3869 felhívott korosztálybeli hadkötele-
sekből besoroztatott a hadsereghez 605, a hon-
védséghez 140 ujoncz, tehát 20 százalék.

Az utadó egyéni kivetésének munkája be-
végeztetett, kezdetét vette a felszólamlások tár-
gyalása és elintézése. A folyó évi útiköltség elő-
irányzat jóváhagyással visszaérkezvén, az útfen-
tartási munkálatok és építések is megkezdhetők
lettek; és tétetett az iránt is intézkedés, hogy a
felszólamlással meg nem támadott utadó-kivetési
tételék szolgáltatása meginduljon.

Az ebtartási szabályrendelet végrehajtása
céljából az adó tárgyat képezendő ebek a vár-
megye egész területén összeirattak, az összeirási
munkálat feldolgozás végett a számvétséghez
utaltatott.

A vármegyei különböző alapok és pénztárak
gyümölcsözőleg takarékpénztári betétben kezelt
tőke-vagyonra értékpapírok vásárlására fordítat-
ott; beszereztetett 100,000 frt ára 4 százalékos
kőronajradék kötvény, 70,000 frt ára 4½ szaz-
tolt kamatozó regále kártalanítási kötvény.

A vármegyei kezelés alatt álló pénztárak
havonként rendszeresen megvizsgáltattak. A kezelés
minden pénztárban teljes rendben találtatott.

Az árvaszék elnökének félévi jelentése.

A vármegyei központi árvaszék ügyköré-
ben a folyó évben az ügymenet rendes folyamata-
ban volt.

Számadásra kötelezett gyámok az 1892-re
szóló számadásait legnagyobb részben önként
idejében beterjesztették, néhányan annak záros
határidő alatt beadására megsürgöttettek. Felhi-
vási kereset nem indított.

A vármegyei központi gyámpénztár havon-
ként váratlanul megvizsgáltatott, ilyenkor a zár-
lat által kimutatott elméleti eredmény a pénztár
tényleges állapotával teljesen megegyezőnek ta-
láltatott.

Kezelés alatt volt, vagy azon célra idő-
közben befolyt árvapénzek lehetőleg kamatozó
értékpapírok vásárlására fordítottat, kisebb része
a királyi adóhivatalnál, vagy takarékpénztárban
helyeztetett el. A vásárolt papírok egyharmad
része kőronajradék és földtehermentesítési köt-
vény, kétharmad része pedig regálékártalanítási
kötvény volt.

A magánkötvényen kihelyezett tőkék után
esedékes kamatok nem a legpontosabban fizet-
tetnek ugyan, sürgetésekre van szükség, hogy
beszolgáltassanak, mindamellett tőke femondá-
sok kikerülhetők voltak.

A királyi adóhivatalnál elhelyezett árva-
pénzekről az adóhivatali bevételi s kiadási napló-
másolatok a királyi pénzügyminiszteriumhoz időn-
ként rendszeresen felterjesztettek.

Hagyatéki ügy elintézés alá került a fél év
folyamán, számszerint 179. Ezek közül ingó és
ingatlan vagyont hozott kezelés 159. 30704 frt
41 kr. értékkel, 7378 frt 40 krral terhelve, va-
gyon nélküli árvákat gyámhatósági felügyelet alá
20 haláleset.

Tűz által ezen félévben csekély károsodás
történt, a kár értékét az illető tűzkárbiztosító-
társulat gyorsan és legcsekélyebb nehézség nél-
kül megtérítette. A tűzkárbiztosítási díjak is ne-
hézség nélkül beszolgáltattak.

A kimutatás szerint a gyámság alatt állott
12406 kiskorú. A félév folyamán volt a szaporodás
448, a fogyaték 436 (meghalt 13). A követ-
kező félévre gyámhatóság alatt maradt 12419
kiskorú. Gondnokság alá került 15 személy, gond-
nokság alól felmentetett 2 és gondnokság alatt
maradt 272.

A gyámpénztár állása a következő volt:

Készpénz volt 4107 frt 45 kr.,
bevételet 46813 frt 84 kr.,
kiadás volt 47529 frt 98 kr.,
marad . . . . . 3391 frt 30½ kr

Magánkötvény volt 81724 frt
89½ kr., bevételet 21564 frt
42 kr., kiadatott 3232 frt
16 kr. maradt . . . . . 100057 frt 15 kr.

Értékpapír volt 263.996 frt 83
kr bevételet 45572 frt 27
kr., kiadatott 56959 frt 40
kr., maradt . . . . . 252609 frt 73 kr.

Drágaság volt 326 frt 41 kr.,
bevételet 3 frt, kiadatott 27
frt 70 kr., maradt . . . . . 301 frt 71 kr.

Összes érték volt 350155 frt 61
kr., bevételet 113953 frt 53
kr., kiadatott 107749 frt 24½
kr., maradt . . . . . 356359 frt 90 kr.

A gyám- és gondnokhatósági felügyelet alól
felszabadult 437 személy közül vagyonnal bírt
378, vagyontalan volt 59 személy.

A dobsinai városi gyám- és gondnokhatóság
felügyelete alatt 897 — 23 = 923 kiskorú, kik
közül szabadult 45, (meghalt 6) maradt a máso-
dik félévre 878, gondnokoltak létszáma 5, nem
változott.

A gyámpénztár kezelt készpénzt 5436 frt
92 krt, a félév végével maradt 1084 frt 19 kr.
Magánkötvényt 5155 frt, maradt kezelés alatt
5017 frt 08 kr., értékpapírban 20543 frt 42 krt,
maradt 20543 frt 42 kr., drágaságban semmit,
összesen értéket 31135 frt 34 krt, kezelés alatt
maradt 26644 frt 69 kr.

A felügyelet alól szabadultak közül vagyon-
nal bírt 37, vagyontalan volt 8 személy.

A rimaszombati városi gyám- és gondnok-
hatóság felügyelete alatt állott 442 kiskorú kö-
zül szabadult a lefolyt fél év alatt 8, (1 elhalt)
kiskorú, felügyelet alatt maradt tovább is 434;
a gondnokoltak száma nem szaporodott és nem
fogyott.

A gyámpénztár állásáról adott kimutatás
szerint kezelt a pénztár készpénzben 50385 frt
74 és fél krt, maradványt 31049 frt 35 kr., folyó
bevételet; kiadást 23400 frt 90 krt és a követ-
kező félév kezelésébe átviszen 58025 frt 19 és
fél krt. (a mi mellesleg mondva nem valószínű,
mert ily nagy összeget gyümölcsözletlenül kezelni
nagy felelősséggel járna). Magánkötvényen kezelt
2354 frt 63 krtból kiadott 42 frt 79 krt, értékpapír-
ban kezelt 9583 frtból kiadott 300 forintot,
drágaságban átvett és átvisz a következő félévre
442 forint 15 krt., a kezelt érték főösszege volt
93815 frt 19 és fél kr., a maradvány pedig tesz
70062 frt 50 és fél krt.

A felügyelet alól szabadultak közül 4 volt
vagyontalan.

A jolsvai városi gyám- és gondnokhatóság fel-
ügyelete alatt állott 281 kiskorú közül (az évi
szaporulat 32 volt) 4 kiskorú (1 elhalt) szaba-
dulván, továbbra is felügyelet alatt maradt 277
kiskorú, gondnokolt 2.

Pénztári kezelésben a múlt évről áthozott
14075 frt 67 kr., összérték a félév folyamán sza-
porodott 6939 frt 71 krral, fogyott 3555 frt 99
krral, kezelés alatt maradt 17458 frt 89 kr., mely-
ből magánfelek kötvényen 1168 frt 55 kr., értékpapír
stb. 16248 frt 64 kr., drágaság 41 frt 70 kr.

Rozsnyóról, Nagy-Rőczéről a kimutatás a
félévi jelentés elkészítéseig be nem érkezett.

A vármegyei főorvos félévi jelentése.

A közegészségi állapot a lefolyt félévben a
vármegye egész területén kedvező volt, mennyi-
ben aránylag kevés volt ugy a betegedési, mint
a halálozási esetek száma. A félév első 5 hónap-

jában a légző szervek hurutos bántalmi uralkodtak, az utolsó hónapban hozzájárultak az emésztő szervek hurutos bántalmi.

Trachomás szembeteg sem ujonczállításkor az elővezetett hadkötelesek közt, sem alkalmi vizsgálatok alkalmával az iskolákban nem tartattak.

A himlőoltás az egész területen bevezetett. A vendéglők, korcsmák, kávéházak, egyéb nyilvános helyek ellen tisztaság tekintetében panasz nem fordult elő; mézsárszékek tisztán tartottak.

Jég, annak idején mindenütt a kellő mennyiségben elvermeltetett.

Az ivóvíz jó volt odáig, míg a gyakoribb esőzések miatt rövid időre meg nem romlott.

Dajkaságban havonként változólag 8—14 gyermek tartatott felügyelet alatt.

Élelmi szerek időnként vizsgálat alá vétettek; tisztán kezelve élvezetere alkalmasnak, az egészségre ártalmas szerekkel nem romlottaknak találtak.

Törvényszéki boncolás eszközöltetett 27, rendőri hullaboncolás 29; vizsgálat alá hozott súlyos testi sértés 41, könnyű testi sértés 126 esetben.

A vármegyei közkórházban ápolatott 652 beteg, kik közt 310 férfi, 217 nő, 47 gyermek. Gyógyult 478, ugymint 262 férfi, 181 nő, 31 gyermek. Javultán elbocsátott 49, ezek közül 27 férfi, 22 nő. Gyógyulatlanul elbocsátott 10; 5 férfi, 4 nő, 1 gyermek. Meghalt 27, vagyis 16 férfi, 10 nő, 1 gyermek. Ápolás alatt maradt 43 férfi, 39 nő, 6 gyermek, összesen 88 beteg. Az ápolási napok száma 17958 volt.

A tisztí főügyész félévi jelentése.

A lefolyt félévben a tisztí főügyész 4 fegyelmi ügyben adott véleményt; kettő ezek közül az alispáni hivatalnál talála végmegoldását, különben a közigazgatási bizottság hozza meg az eljárást beszüntető, illetve marasztaló határozatát.

A törvényhatósági gyógyalap pénztárából előlegezett, érdekeltektől ingó vagyon hiányában közigazgatási uton be nem hajtható tartozások biztosítása céljából elrendelt dologi végrehajtás körüli mozgalom a következő tételek számaiban mutatkozik: a végrehajtásnak telekkönyvi feljegyzése kéretett 24 esetben, elrendeltetett 15 eset, foganatosítandó volt 22 esetben, 2 esetben fizetéssel az eljárás beszüntetve lett.

Adó, illeték és rabélemezési hátralékok miatt ugyancsak ingatlan ellen folyosolandónak elrendelt végrehajtási ügyben a végrehajtás telekkönyvi feljegyzése kéretett 64 esetben, elrendeltetett 53 esetben. Foganatosított a feljegyzés 64 esetben, árverés kéretett 30, elrendeltetett 20, foganatosított 19, fizetéssel beszüntetett vagy felfüggesztetett, illetve elhalasztott 39 esetben.

A királyi ügyész félévi jelentése.

A fogház-épületek tisztaság és biztonság tekintetében kifogás alá nem eshettek.

A fegyelem ugy az őrség, mint a letartóztatotknál rendes; az élelmezés szabályszerű; az egészségi állapot kielégítő volt.

A fogházi őrszemélyzet létszámában változás nem történt.

Feltételes szabadsággal elbocsátott 1 fi; elszállítottnál: Illavára 1 fi, Munkácsra 1 fi, Mária-Nosztrára 2 nő, Aszódra, a javító intézetbe 1 fiú.

A rabmunka-erőből ingyenesen 4466 napszám szolgáltatott a kir. ügyésznél és a fogház helyiségeiben; 1575 napszám szolgáltatott a kir. járásbíróknál; 443 napszám a kosárkötésnél; díjazás mellett a kurinzi földműves iskolánál 513, a rabélemezési vállalkozónál 216, melyért rabmunka keresmény 150 frt 46 kr.

Rabélemezés czimén kiadatott 1512 frt 54 kr.

A rablétszám változásaira való tekintettel a forgalom eredménye szerint a következőkben mutathatók ki:

a) vizsgálat alatti az előző félévről átvitetett	6 férfi	0 nő
a félév folyamán szaporodás	31	6
» fogyaték	25	6
marad a következő félévre	12	1
b) elítelt átvitetett előző félévről	60	8
a félév folyamán szaporodás	154	34
» fogyaték	155	31
a következő félévre fogságban marad	59	11

A királyi főmérnök jelentése.

A kir. építészeti hivatalban és alárendelt közegeknél személyes változás nem történt.

Az utak állapota általában véve kielégítő volt.

A törvényhatósági utihálózat különböző szakaszain teljesítendő munkálatok közül megemlíthető a veszváros-dobsinai uton Heneczkő község alatt levő nagy Sajó-híd újbólépítése, melynek jelenlegi faszervezete állandó jellegű kő- illetve

vasszerkezettel váltatik fel 3071 frt előirányzott árban és kivitelének biztosítása a június hó 11-ére kitűzött árlejtésen eszközöltetett.

A kath. vallásalap kegyurasága alá tartozó várgedei, antalfali, ragályi templomok és paplakoknál szükséges helyreállítási munkálatok foganatosítás alatt állanak.

Posta- és táviráda ügyekre vonatkozólag:

A lefolyt félévben Gömörmegye területén 45 posta, 11 posta- és táviróhivatal működött. Új hivatal nem lett felállítva; ellenben a gömörpusztamezei postahivatal véglegesen beszüntetett.

A posta- és távirószolgálat rendes lebonyolítása elé a lefolyt évben jelentékenyebb akadályok nem gördültek.

A közúti járatok körül érdemlegesebb változás nem történt. Több helyütt azonban intézkedés történt, hogy e közönséges postaanyag oly helyekre, hol postahivatal nem működik, az arra átvonuló postajárat útján, zárt táskában leadás által gyorsítva továbbítsák.

A kézbesítési teendők ellátása rendes merderben folyt, csupán az express küldemények kézbesítésénél történt a közönség érdekében módosítás. Megemlítendő, hogy még sok község — hol posta nincs — nem tart rendes küldőnczöt.

A távirávdavonalok üzemképessége a rendkívüli s növekvő forgalomnak általában megfelelt. Az általános vonaljavítási munkálatok folyamatban vannak; tervbe, vagy munkába véve is már van több új vonal.

A növekvő forgalom eredménye, a jövedék arányos növekedése, még mindig nagy azonban az oly hivatalok száma, melyek a fentartási költségeket nem fedezik.

Nagyobb mérvű panasz egyesek, vagy hatóságok részéről nem merült fel. Ott, hol a panaszlót tárgyalgosság szolgáltatta meg, szükség esetén helyszíni vizsgálat útján a tényállásnak megfelelő, gyors intézkedéssel s a jogos igények méltányos kielégítésével szolgáltatott elégtételt.

A kir. pénzügyigazgató félévi jelentése.

A pénzügyi közigazgatás kedvező volt; állami végrehajtó nem alkalmaztatott, a végrehajtás általában szünetelt, csakis Pohorellán és a helpai körjegyzőségben vétetett alkalmazásba.

Fizetési halasztás kéretett 31 esetben, megadott 20 esetben, a többi tárgyalástól maradt függőben.

Az adókövetési munkálat nagyobbbrészt befejeztetett.

Márczius havában a királyi tornallyai adóhivatalnál megtartott rovincsolás alkalmával talált 2 frt hiány kérdése már elintéztetett, azonban súlyosabb szabálytalanságok gyanujából az előnyomozás után a fegyelmi vizsgálat vétetett folyamatba.

A lefolyt félévben az összes adónemekre befolyt 301852 frt, a mult év ezen időszakához viszonyítva, 20930 frttal több. A lefolyt félév végével hátralék maradt 262097 frt; szaporodott a hátralék 9755 frttal. A lefolyt félév kezdetén volt a hátralék 171340 frt, szaporodott 90757 forinttal.

Az adókönyvelés és adóbehajtás kezelésének eredményei ezek:

284 községben az adóelőírás bevezetett, közvetlenül a királyi adóhivatalnál fizeti adóját 891 adófizető, 261417 frt 88 kr. erejéig, a községnél fizet 73265 adózó, 302531 frt 71 és fél kr.; zálogolás foganatosított: járási főszolgabírák által 675, a községekben 986, árverés foganatosított járási főszolgabírák által 348 esetben; birtok elárvereztetett 19, az adózók által közbevetett felelbezés folytán tárgyalat esetek száma tesz négy százat.

Az 1893. évi kirovás első félévi összegei: földadó 165163 frt 22 kr., házberadó 9740 frt 1 kr., ház-osztályadó 17138 frt 32 kr., I., II-ik osztályú kereseti adó 61238 frt 70 kr., III., IV-ik osztályú kereseti adó 32972 frt 3 és fél kr., nyilvános számadásra kötelezettek adója 7652 frt 3 kr., bányaadó 12723 frt 84 és fél kr., tőke kamatadó 8571 frt 1 kr., vadászati fegyveradó 865 frt, általános jövedelmi pótdadó 66560 frt 83 kr., pótelőírásból 14513 frt 73 kr., összesen 397138 frt 74 kr. és a mult év hátraléka 171340 frt 77 krral együtt a félévi tartozás 568479 frt 51 és fél kr. Töröltetett pedig elemi csapások folytán 1731 frt 91 és fél kr., felelbezés folytán 1783 frt 65 és fél kr., behajthatatlanság következtében 1014 frt 35 kr., összesen 4529 frt 92 kr. és ezek levonása után tényleg előírásban maradt 563994 frt 59 és fél kr.

A kir. tanfelügyelőnek félévi jelentése.

A lefolyt félévben új iskola nem keletkezett s az eddig szervezettek működésüket folytatván, a helyben iskolával bíró 252 és a helyben iskolával nem bíró 31 község számában változás nem történt.

A csatlakozott községek mindegyik alig 3—4 kilométernyi távolságra esik az iskolával bíró községtől. Az iskolailag csatlakozott községek

közül különben Királyi minden intézkedést megtett arra nézve, hogy tankötelesei az 1893—4. évi tanévtől kezdve helyben, a már felépült ref. jellegű iskolában oktatást nyerhessenek, míg Jolsván egy állami polgári leányiskola engedélyezése iránt a városi képviselőtestület kérvényét és ajánlatát a vallás- és közoktatásügyi magyar kir. miniszteriumnál be is nyújtotta.

Az említett Királyin kívül épül új iskola Rimaszécsen, az eddig egy helyett két tanterem és tanítói lakkal. Rimaszombatban és Dobsina városokban a községi polgári leányiskola s illetve állami polgári fiúiskola számára szükséges és 1894. évben felépítendő 30—40000 frtba kerülő iskolaépületek felemelése iránt a szükséges intézkedések már folyamatban vannak, ép úgy, mint Murányban, hol az eddigi már túlnépes tanterem helyett a jövő évben két új tanterem építetik s mint Rimaszécsen, új tanítói állomás is rendszeresítettik.

A megyében eddig egyetlen állami iskolánk, a tiszolczi részére 3 tanterem, egy óvodai, munkaes játszóterem, továbbá 2 tanítói lakás lehetőleg már a folyó évben építettik ki.

A tankötelesek létszáma az 1890. népszámláláskor talált 32065-öt, kerekszámában 2 ezerrel meghaladta.

A tankötelezettség végrehajtása ügyében ismételve tett intézkedéseknek kívánt sikerét mutatja, 440 frt 75 krbn kivetett és ebből 214 frt 25 krbn behajtott bírságpénznek az előző évekhez képest tetemes emelkedése. A tankötelezettség kívánatos teljes végrehajtását népünk kedvezőtlen anyagi viszonyai, nemkülönben az újabb törvényerőre emelkedett s minden szülőre kötelező 15 kros nyugdíjilleték behajtása rendkívül nehezítik.

Az 1891. évi XV. t.-cz. életbeléptetése előtt 11 óvoda, 5 állandó és 42 nyári gyermekmenhelyel bírtunk, s megyénkben olyan község már nincs, mely óvoda vezetésére kötelezhető volna.

A nyári gyermekmenhelyek száma a folyó évben az eddigi jelentések szerint 74-re emelkedett. Az ezekben szükséges vezető dajkák kiképzetése céljából 6 hétig tartó tanfolyamok rendezése és képesítő bizonyítványok kiállítására a rimaszombati, tamásfalvi, sajó-gömöri, putnoki, rozsnói és n.-rózcei kisdudóvadék nyertek jogot.

Mint szomorú s községeink csekély népességéből, főleg pedig szegényekből származó jelenséget kell itt felemlítenünk, hogy tanítói hiány miatt ezen félévben 19 elemi iskola 2—5 hónapig szünetelt. Ennek tulajdonítható az is, hogy megyénk területén a nem képesített tanítók száma 77-re emelkedett.

A tanítói közszellem ápolása s a gyakorlati továbbképzés érdekében megyénkben egy megyei általános és 3 felekezeti jellegű tanítói egyesület működik.

A ki nem szolgáltatott tanítói fizetések iránt mindössze egy esetben kellett intézkedni.

A legújabb vasutügy.

A gölnicz- és felső-garamvölgyi helyi érdekű vasuterv tárgyában a dobsinai barlangtelepen 1893. évi augusztus hó 6-án megtartott érdekességi értekezlet megállapodásai.

Vértessy Xavér Ferencz előmunkálati engedélyes, kimerítően ismertetvén a vasutertvet, az érdekelttség jelen volt tagjai beható tanácskozás után elvileg a következőkben állapodtak meg:

1. A tervezett vasutvonal iránya Dobsina városától kiindulva a Teschner-Grundon át a hollópataki vasbányák érintésével a sztraczenai völgyön keresztül, Pusztamező, Telgárt, Vöröskő, Pohorella, Polomka és Breznóbányán át Zólyom-Brezóig, — és ezen fővonalból a hollópataki vasbányáknál kiágazólag mint első mellékvonal Fehetehegy-fürdő, Merény és Svedlér érintésével Szepes-Remetéig, esetleg Gölniczbányaig; Pusztamezőnél kiágazólag pedig mint 2-ik mellékvonal Vernár és Gréniczen át Gánóczig vezetne.

2. A fővonal megközelítő hossza 80 kilométer, a mely a közvellen érdekelttség szerint két részre tagolódik és pedig a gömöri érdekelttség szakaszára Dobsinától Polomkáig 50 km.-nyi és a zólyomi érdekelttség szakaszára Polomkától Z.-Brezóig 30 k.-nyi hosszban. Az első mellékvonal kossza (Sz.-Remetéig) 43 km., a másodiké 25 km.

3. Az érdekelttség hozzávetőleges, de alapos számítások alapján az építési költségét kilométerenként átlag 35.000 forintban helyesnek elfogadja, s ehhez képest — addig is amíg a traciroszás megejtése után a pontos számítás lehetővé válik — a fővonal építési költségét 2.800.000 forintban, az alsó gölniczvölgyi mellékvonalát 1.500.000 forintban és a gánóczi mellékvonalát (tekintettel a Popova hegyi nehézségekre) egy millió frtban megállapítja.

4. Az építési költségből levonva az állami hozzájárulás czimén várható minimális 10%-ot, a fővonal építési költségeinek törzsrészvényekkel fedezendő részét kerek összegben 900.000 frtban állapítja meg az érdekelttség, a mely összegből az

érdekltség arányában a gömöri érdekltség szakaszára 560.000 frt esik, a zólyomi érdekltség szakaszára pedig 340.000 frt. — A mellékvonalak építési költségének törzsrészevényekkel fedezendő része — hasonlóképen levonva az állami hozzájárulás ezimént várható 10% -ot — az alsó gömörzölgyi vonalnál 472.500 frtra és a pusztamező-gánócezi utvonalnál 315.000 frtra ug.

5. Hogy az építési költségnek törzsrészevényekkel fedezendő és az előző pontban megállapított részösszegéhez az érdekeltek vonalszakaszonként mily arányban járuljanak, annak megállapítását az összerdekltség a vonalszakaszonként való érdekltség határozási körébe utalja, amennyi is szükségesnek tartván, hogy egyes vonalszakaszok érdekltsége a vasutlev egésze és részletei fölött saját körében is tanácskozzék és határozzon. A fővonal gömöri szakaszának érdekltsége a reá eső és törzsrészevényekkel fedezendő 560.000 frtnyi összeget akként véli repartílandónak, hogy a megfelelő építési költséghez Dobsina városa 140.000 frttal, a Coburg hercegi uradalom pedig 400.000 frttal járuljon.

6. Az érdekltség kimondja, hogy a kisa-jatitási területet, amennyiben az ő tulajdonát képezi, ingyen, az építési nyersanyagot (fa, kő, föld stb.) pedig önköltségi áronak a törzsrészevényekbe való beszámítás mellett engedi át a vállalatnak,

7. Az érdekltség kimondja, hogy a tervezett vasutvonalnak jövedelmezőségét már a most meglevő forgalom alapján is biztosítottának látja és hogy ehhez képest a fő- és mellékvonalak kiépítését egyaránt szükségesnek tartja. Mégis ha előre nem látható okokból az egész vasutlevet egyszerre megvalósítani nem lehetne, kimondja az érdekltség, hogy első sorban a dobsina-polonkai, esetleg a dobsina-zólyom-brézió vonal létesítendő, másodsorban pedig a mellékvonalak.

8. A szoros értelemben vett traciózási költségeket az érdekltség kilométerenként 100 frtban állapítja meg, a melyeket az érdekltség vonalszakaszok szerint és az érdekltség arányában fedez és ezenfelül a traciózás költségeihez természetben is (fuvar, napszám, lakás stb.) hozzájárul, a minek fejében a trace-munkálatok tulajdonjoga vonalanként az érdekltségé marad. Az érdekltség a traciózás megejtésével az előmunkálati engedélyest bizta meg. A további előmunkálatok költségeit az érdekltség kilométerenként szintén 100 frtban állapítja meg, a közigazgatási bejárás előtt az engedélyest rendelkezésére bocsátván a megfelelő összeget. A traciózás költségei a törzsrészevényekbe betudandók és a szorosan vett trace-munkálatok költségeit kivéve, elszámolandók.

9. Ezen megállapodások a megjelent érdekeltek részéről csak elvileg, ad referendum létesültek, azzal, hogy e megállapodások fölött az összes érdekeltek f. évi szeptember hó 1-ig kötelezőleg hűfirozzanak és határozataikról az előmunkálati engedélyest Vértessy Xavér Ferencz budapesti ügyvédet (IV. ker., Szép-utca 3. sz.) idejekorán értesítsék, valamint igenlő határozás esetében a traciózás költségösszeget is nevezettnek rendelkezésére bocsássák, hogy a traciózás külső munkálati még ez öszön megejtethessenek.

Végül az érdekltség a további tanácskozáskor és a végrehajtás czéljából Schröder Gyula Coburg hercegi vasgyári igazgató elnökle alatt Kubinyi Géza orsz. képviselő és Vértessy Xavér Ferencz tagokból álló végrehajtó bizottságot választott.

Eljen a király!

A legbölcsebb és legszeretettebb király, nemzetének jószágos atyja, kit népeinek milhója áld, s az ég áldását népeinek javáért aggságoskodó ösz fejére buzgó imával esdi le. Leesdi mindig s legtöbb áhitattal augusztus 18-án, a jó király születésnapján.

Ő Felsége születésnapján hálaadó ünnepélyes istentisztelet volt az összes felekezetek templomaiban. A hivatalos istentisztelet a róm. kath. templomban folyt le, hol ezuttal a polgári és katonai hatóságok itt levő fejei s tagjai és nagyszámu közönség jelent meg, s a templom a királyra áldást kérő imától és daltól viszhangzott. Az ünnep napján az összes hatóságok és hivatalok épületein a nemzeti lobogó diszlott. Mi ís kiáltjuk olvasóinkkal: Eljen a király!

Bárdosy Ilona, férj. Szilágyi Lajosné a napokban utazott városunkon keresztül Budapestre, hogy az új opera-igazgató, Nikits ur bemutatásánál jelen legyen. A szertelre méltó művésznőt férje kísérte. Lapunk szerkesztője tisztegett a művésznőnél, kinek budapesti ismerőse, férje mutatta be. Szerkesztőnk mindjárt azzal kezdte, hogy megyénk közönsége valóban sajnálja, hogy a kitünő művésznő énekét itthon nem élvezheti, pedig a vidéki, különösen a honi közönség sokkal hálásabb tud lenni, mint a fővárosi. De a megyei közönség körében így is sokszor lehet

hallani, hogy örömmel veszi még azt a körülményt is, hogy egy gömörmezei úrnő arat az első országos műintézet deszkáin oly sok tapsot és babért. A kedves művésznőre és férjére nagyon kellemesen hatott a szives megemlékezés s midőn lapunk szerkesztője erre felkérte a művésznőt, hogy az öszszel egy hangversenyen, vagy műkedvelői előadásban fellépni kegyes volna. A művésznő a legszívélyesebb mosoly kíséretében ígérte meg, hogy okvetlenül el fog jönni. A művésznő még azt is kegyes volt megengedni, hogy ezen ígéretet a nyilvánosság elé hozhatjuk. Lapunk szerkesztője egyébként lépéseket tett, hogy az öszre más kitünő művészi erőket is megnyerjen Isten hozza az olympusi gardát minél előbb!

H I R E K.

— **Tanítóválasztás** volt f. hó 17-én a rimaszombati polgári és elemi iskolánál. A polgári iskolába Kurzbek Ernő lett megválasztva a 3 és az elemibe Matolczy Gyula a 32 pályázó közül.

— **A vármegyei tisztviselők** f. hó 17-én kapták meg a megállapított fizetési többletet. A miniszterium az 5800 frtnak a vármegye által tervezett felosztását helybenhagyta, némely 2—3 frtos összegnek kikerekítésével. A felebbezők közül Róth Lajos lajstromozó fizetése 25 frttal, Zehery László alszámvevő pedig 7 frttal lett emelve.

— **A gömörmezei általános tanító-egylet** 1893. évi augusztus hó 21. és 22-ik napjain tartja Rozsnyó városában XX-ik közgyűlését. A közgyűlés sorrendje: 1. Augusztus hó 20-án: a) Este 6 óraker: előértekezlet. b) Este nyolcz óraker: jótékonyczélú előadás az Eötvös-, árvaházi és segélyalapok javára; előadás után táncmulatság. 2. Augusztus hó 21-én: a) Reggel 6—9-ig: A tanszerkiállítás megtekintése s az előértekezletből kiküldött bizottságok működése. b) délelőtt 9 óraker közgyűlés. c) délután 1 óraker közebed.

— **A Kossuth-asztaltársaság** f. év augusztus hó 24-én esteli 8 óraker a Három Rózsához czimzett vendégló éttermében Kossuth Lajos hazánk nagy fiának névéstélye alkalmából barátságos összejövetelt tart; az asztaltársaság törzs- és külltagjai felhivatnak, hogy a kitűzött helyen és órában mennél számosabban megjeleni sziveskedjenek.

— **Diszkolevél.** Andrassy Dénes grótot, a Kraszna-horka-várallyai uradalom jelenlegi urát, Rozsnyó város diszpolgárrá választotta azon sok rendbeli érdemeiért melyeket a város javára tett. A diszpolgári oklevelet f. hó 13-án a városi polgármester vezetése alatt, egy három tagu bizottság nyújtotta át Hodinka Mihály urad. főügyész és jószágkormányzónak, a ki majd a küllföldön tartozkodó főurnak kezéihez juttatja. A diszpolgári oklevél kiállítására igen fényes és izléses, mi a kiállító Posner K. L. czég jóizlését dicséri.

— **A gömörmezei agarász-egylet** folyó évi szeptember hó 10-én a tornaljai casinó-helyiségébe költségvetési előirányzat, a folyó évi versenyek iránti előintézkedések, két igazgatósági tagnak szokásos kisorsolása és esetleges indítványok előterjesztése tárgyában megtartandó rendes közgyűlésre van szerezcsém tisztelettel meghívni. Feled, 1893. augusztus hó 16. Elnöki megbízásból: gr. Almássy, e. titkár.

— **Ítélet.** Hogy t. olvasóinkat perczig sem hagyjuk kétségben, a Landau-Löfkovics ügyről van szó, melyben a f. hó 14. és 16-án megtartott folytatolagos tárgyalások után ítélezett Cseh István aljárásbíró ur. A tárgyalások a közönség még öszatlanabb, még feszültebb figyelemmel kísérte, s ha azok egész menetéről nem nyújthatunk tisztelt olvasóinknak kimerítő tudósítást, mentse ki a közlemények rögtönösen felmerült anyaghalmaza: mindenesetre azonban fentartjuk magunknak az ügyre, mely akár jogi, akár lélektani szempontból a legérdekesebbek egyike, rövid idő a. att visszatérhetni. Ugy a vád, mint a védelem részéről számtalan tanut hallgatott ki a bíróság, kik legnagyobb részben a védelem érdekében tettek vallomást; voltak azonban a vádnak is ténytanui. Ha esküdtzsekre lett volna bizza az ítéletozatal, a már három év óta az elítéltetés nyügét vállalain hordó Löfkovics fel van mentve, mert ha voltak is, kik még idegenül viselkedtek vele szemben, azokat is maga részére nyerte meg fellépésével, midőn a bizonyítási eljárás befejeztével a bíróság sorompói előtt, tehát a legnagyobb nyilvános helyen, minden jelenlevőt mélyen megindító szavak kíséretében bocsánatot kért panaszostól. Panaszos azonban a bocsánatkérésre nem válaszolt. A bíróság — némi engedmények mellet — a régi ítéletet egész hatályában fentartotta.

— **Gyászhir.** Sulyos csapás érte dr. Löchever Tamás közkórházi igazgató-főorvost. A forrón szeretett és szerető nőt, példás hitvestársat vesztette el. A telhetséges orvos iránt, ki társa-

dalmunknak gentleman gondolkozása és modora által egyik legrokonszenvesebb tagja, széles körben a legmeghatóbb részvét nyilvánult. Az elhunytat nagyszámu rokonság is gyászolja. A temetési szertartásu óriási közönség jelent meg, a társadalom minden előkelősége ott volt, az emberek valósággal versenyeztek a részvét kimutatásával. Az elhunytat délszaki növények közül emelték az egyházi szertartás után a négylovas gyászocsira, a koszoruk roppant száma külön kecsit foglalt el. Künn a temetőben sokak ajka kobogt: Nyugodjék békében!

— **Az első magyar biztosító-társaság** itt helyben Tibély S. A. által képviselt ügynökséggel és Simko Nándor által képviselt főügynökséggel birt eddig. Simkó Nándor ezen kettőszótt állapotot nem tartván eléggé szerencsésnek, az igazgatóságnál odadologzott, hogy a két ügynökség egyesítették. Az igazgatóság küldötte a napokban itt is járt, és sikerült az egyesítést szerződésileg létrehozni, melyhez az igazgatóság távirati jóváhagyását is megadta. Ilyenformán a főügynökség Simko Nándor vezetése alatt továbbra is megmarad, az ügynökséget azonban ketten folytatják, közös üzleti helyiségben. A nagyközönség bizonyára az újjászervezett főügynökséget továbbra is bizalmával fogja megtisztelni.

— **Járvány.** Az egészségtelenség »bacillusai«
ugy látszik rendkívül jó világot élnek, mert egyre nagyobb és nagyobb mérvben terjednek. Rozsnyó vidékéről kapjuk a hírt, hogy ott egész vidéken járványképen lépett fel a vérhas, gyomorhurut, kolerin s a gyomorhaj számtalan neme. Mindenesetre a legnagyobb óvintézkedésre van szükség, s tartózkodnunk kell az éretlen gyümölestől.

— **Véres koszoru.** Mikor az Isten meghozta az áldást, learatnak. A munkás nép régi divó szokás szerint a mező aranykalászaiból, tarka vadvirágaiból koszorut köt s pántlikás leányok ártatlan vállalkon viszik — talán hódolatak gyánánt a földesúr elé. A bevégzett munka után jön az áldomás... Bor, azaz pálinka, cigány, táncz. A kr.-h.-várallyai uradalmi aratók is bevitték a koszorut f. hó 12-én s utánva lakták a végsőt. Bukovics Jánosnak azonban, — a ki már az ötvenesben jár — a pálinka mellett a Kolozsár János ifju férfi makra pipájára is kiterjedt a figyelme s egy alkalmasnak látszó pillanatban azt zsebre vágta. Kolozsár reá jött mulató eszköze hiányára s kutatta hollétét. S mivel mindeneket lát, nem csak az Uristen, hanem a szemfüles ember is, akadt olyan, a ki megsugta, hogy jelenleg hol lapul a »bojtos«. Követeli is Bukovicson s hogy ez semmitsem akar róla tudni, bagatei utra tér, s torkon ragadja pipa-tüntető ellenfelét. Ez tiltakozni készül, de az erős marok nyomása alatt csak nyelvét öltheti ki érthetlen morgással. A kékülő ajk és düledő szem látára Bukovics legényfiát Bélát, szállítja elő az ereszt alól egy gyorsposta, a ki is apját ily kritikus helyzetben látva, felhívja a nyakszorítót, hogy: »Bocsájtst el az apámat«. »Majd ha megdöglök«, rikolt ez vissza. »Akkor inkább te, mint ő«, s kétszer hátába szurt. Kolozsár megrezve a meleg vért hátán, kivesztette markából az erőt s ismerőseinek karjai közé hanyatlott, kik hazaszállították. Az orvos megvizsgálta a sebet, nem igen veszedelmes, 2—3 heti pihenés kell a javuláshoz, — a pipás apa s bicskás fiuval még ez ügyről majd a törvény beszél.

— **Ember-állat.** Sirill András a neve, Uhorán lakik és tótul beszél. F. hó 9-én anyni sok rvuháh szülovkával (pálinka) torkig lakva, hazament, s czivódní kezdett feleségével. Az asszony ismerte férje vad indulatait gyakorlatból, mert hisz nem egyszer hagyott testén véres nyomokat, azért menekülni akart. A férj azonban elfogta, a kézzel, majd bottal iszonyatosan elverte. Az asszony végre öszseesett, de a vad ember nem érte be eddigi kegyetlenségével, végig taposott a vonagló asszonyon. Másnap a szenvedett sérülések következtében meghalt. A bünös eseményről az ép ott levő Horváth Ferencz körjegyző értesítette a rozsnyói kir. járásbírósgót. A nyomozat megtételénél a bíróságot Rákósy, kir. aljárásbíró képviselte, a bonczolást pedig dr. Rúber rozsnyói és Weiner Károly dernői orvosok öszközötték. A halál okául útes által okozott belső elvérzést s táposás által okozott hashártya repedest constatáltak. Sirillának, ki még fiatal ember ez második felesége volt, s mondják, hogy az első is ilyen módon adott túl, de az nem lett teljesen nyilvánvalóvá. A megindított nyomozat — lehet — a multra is vet világgósgót.

— **Eladó zongora.** Egy kitünő hangú, jó karban levő zongora eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

— **A Honvéd** czimú mai napon meginduló politikai napilap programját tárgyaló mutavány példányát csatoljuk mai lapunkhoz. Közlelebb bővebben megemlékezünk az új vállalatról.

— **Meghívó** a Gömör-Kishont törv. egy. vármegyei községi körjegyzői egylet által a folyó évi szeptember hó 4-én délelőtt 10 órakor Bánréve községben megtartandó rendes évi közgyűlésre. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Elnöki jelentés az egylet évi működéséről és a nyúdíjintézet állásáról. 3. Az 1892/3-ik évi számadás megvizsgálása, — és a felmentvény megadása. 4. Az 1893-4. évi költségelőirát yzat felülvizsgálása és jóváhagyása. 5. Az országos központi egyesület közgyűlésére kiküldendő képviselő megválasztása. 6. Az országos központból kiküldött, s a közgyűlésig beadandó indítványok tárgyalása. A hátralékban levő tagsági díjak beszedése kéretvén, elnök azon reménynek ad kifejezést, hogy a közgyűlésről a tagok közül senki el nem maradand. Pelsőcz, 1893. augusztus 12-én. Üdvözlettel, Fridrik Vilmos, elnök.

Nagy-Röcze és a pánszlávok.

A túrocz-szent-mártoni »Národnie Noviny«-nek, a nemzetiiség tűlzők e hírbéd lapjának 94. számában nyilatkozik végre Botto Gyula ügyvéd is, ki a nagy-szebeni román gyűlésen Nagy-Röcze város előjáróságának és közönségének méltó megbotránkoztatására résztvett. Indignálódva tiltakozik az ellen, hogy a város tanácsa a magyar lapokban meghurcolva, megbélyegezte. Czikke az elferdítéseknek, az öndicséretnek láncolata, nyíltan bevallja benne, hogy ő »nemzeteirt«, a tótok egyenjogúsításáért küzd; lelkületének legtisztább tükrét saját maga mutatja be, hogy azokat aljas renegátoknak nevezi, kik a magyar állameszme megszilárdításán dolgoznak, a kik a magyar polgári és közepkereskedelmi iskolát — mit támadni soha el nem feled — szilárdítani és erősíteni óhajtlják.

Nagy-Röcze város közönsége hazafias volt a multban. A szabadságharc idején vért és pénzt áldozott a nemzet igaz ügyéért, segített szétverni Hurban fellázadt tójtait, honvédekkel szerelt fel, lovakat adott az ágyúk elé. A lovagias magyar nemzet a tótoknak is középiskolát óhajtott adni. Javarészből magyar pénzen alapítottatott a nagy-röczei szláv gymnasium, Zsedényi, Szentiványi, Czékus püspök stb. is alapítói voltak.

A város örömmel fogadta, nem gondolván, hogy a trójai lovat czipelik be általa. De midőn látták, hogy kigyót táplálnak keblükön, midőn tapasztalták, hogy a fiatal nemzedékbe a magyar elleni gyűlölet fanaticus erővel oltatik be, mikor a mindenfelől összegyűlt tanársereg a panszla-

vizmus szolgálatába állt, felébredt a hazafiúi szellem s Mihalik Dezső kitaró és erélyes vezetése alatt erős küzdelem után megtörte az impotált idegen szellemet. Ez volt Nagy-Röcze város történetének legsötétebb, de egyszersmind legfényesebb mozzanata. Ez idegen szellem ezután csak néha-néha vette fel a harczt, de mindannyiszor eredménytelenül.

Nagy-Röcze város közönsége hazafias a jelenben is. Otthagytá minden józan gondolkozó azt a zászlót, mit az ideális gondolkozás a szláv gymnasium létesítése által oly szép czéllal kifűzött, de a mit a pánszlavizmus oly rúttal bepész-kolt, csak ilyen Botto-féle emberek mutogatják feltűnési viszketegükben ott, hol árnyat és zavart találnak, máskülönbén a sötétség leple alatt bujkálva dolgoznak. Nagy-Röcze közönsége utálattal fordul el e fajzattól és a hazafias czélokért tesz, küzd, polgári- és közepkereskedelmi iskoláját szeretettel ápolja, óvóját, iskoláit magyarosítja, kiűzi azon utolsó helyről is, a kölcsönsegélyző-egyesület kebeléből e csúnya szellemet, melyben még idáig megjavulás reményében türetett.

Botto Gyula a »Národnie Noviny«-ben a maga védelmére ezeket írja, mit e lap szerkesztője is csak a nyíltérben tesz közzé:

Tisztelt Nagy-Röcze városi tanácsnak!

Szebeni utam miatt, jónak látta a tisztelt tanács az augusztus 1-én tartott tanács ülésében, ellenem mint lázító és megferhetetlen ember ellen rosszálását kifejezni, és erre vonatkozó határozatot a magyar hírlapokban közzé tenni. Minthogy ezen határozat a »Budapesti Hírlap«-ban augusztus 4-én már megjelent, kényszerítve vagyok nyilatkozni.

Hogy engem a tanács az ő határozatában lázító és megferhetetlen embernek nyilvánít, ezen minősítését, mint igazságtalan rágalmat határozottan visszautasítom. Én csendes, békeszerető (?) ember vagyok; azon 23 év óta, a mióta Nagy-Röczén lakom, senkibe sem ütköztem, ámbar gyakran felforrt bennem a vér, midőn a tót ügyet bukni engedték azok, a kik annak hűséget esküdtek. Hogy ha azonban a tanács engem megferhetetlen és lázítóknak nyilvánít azért, hogy nemzetem igaz ügyéért dolgozom, akkor tehát vegye tudomásul, hogy a mint eddig úgy ezental is hazánk ügyéért, s a tót nemzet igazságos ügyéért a törvény keretén belül és törvényes módon nem lázítani, hanem szakadatlanul dolgozni fogok.

A mennyiben a tanács határozatában bizonyos megvetéssel állítja, hogy nem vagyok röczei szűlött, de jolsvai, no hát ezen örömet is elrontom, mert nem szűltem Jolsván sem, hanem Rozlozsnya; és így a jolsvaiakra nem eshetik az a gyau, hogy ők adták Bottot Röczének. De nincs oka Nagy-Röczének szégyenkezni miattam, igyekeztem mindig tisztességesen élni, bántalmat senkinek sem okozni s az igaz barátságot sok nemzetű (pánszláv) családdal fentartani, mi annak a bizonyítéka, hogy ezek barátságát meg is érdemeltem.

A jogi fogalmak abszolút hiányára mutat az, midőn engem a tanács, az opportunitás bármely indokából szebeni utam miatt nyilvánosan meghurcol.

Honnan ez a jog? Szabad független polgár vagyok, jogom van menni, a hová nekem tetszik, azért felelősségre vonni engem senkinek sem szabad.

A szebeni román conferentia a magyar kormány által volt engedélyezve és minthogy azon az tárgyalatott, hogy a nem magyart-ajkú nemzetiségek kiellégítése által hazánk belbékéje visszaállítassék, joga volt minden független, a haza szükségletei iránt fogalommal bíró hazafinak — azon részt venni.

Végül még ajánlom a tanácsnak, hogy a nemzeti szellemet Nagy-Röczén nem én hivatam ki, de erősítették és terjesztették azt, polpármester úr, jegyző úr és két tanácsnok úr, a kik csak rövid idő előtt mint a tót Maticza alapítói, a nagy-röczei gymnasiumnak anyagi és szellemi pártolói oda hatottak, hogy a nemzeti érület Nagy-Röczén vissza ne essék, hanem terjesztessék és emelkedjék Most, igaz, hogy a hivatalokban megmaradjanak, az általuk szított tüzet oltják. No megv az! Az valóban satyra — de igaz, hogy minden nemzeti érzelmu városba a kormány hivatalokat és iskolákat ad.

Erésben meg vagyok gyűződve, hogy a miat az én jövetelem előtt Nagy-Röczén uralkodott nemzeti szellem úgy fog uralkodni ezután is, akár én itt leszek, akár nem. Gondoskodni fog arról a tót nemzet géniusza (?)

No szégyen és gyalázat ez reánk tótokra, hogy tisztán tót város, az első tót gymnasium székhelye, a tótot azért, hogy az egyenjogúsáért küzd, hogy a tótoknak jogot szereznii igyekeznek, a világ előtt gyaláztatik és üldözöttek. Bizony szégyenkeznie kell az embernek, hogy találkoznak benne aljas renegátok, kik a nemzet becsületét ilyen infámis módon kompromittálják. Nagy-Röczén, 1893. augusztus 9. Botto Gyula.

Piaczi árak.

Rimaszombatban 1893. augusztus 12-én tartott heti vásáron:

Tisztabuzza forint 7.— 7.05, rozs 5.70—5.80, árpa 5.80—6.— zab 7.50—7.60 kukorica 5.50—5.60, krumpli 1.25—1.40, bab ———— mmásánként. — Marhahús 52 kr, Borjúhús 52 kr. Sertésbűs 48 kr. kilogrammonként.

A rkapitányi hivatal.

Rozsnyón 1893. évi augusztus 12-én tartott heti vásáron:

Tisztabuzza frt 6.10, rozs 4.70, árpa 4.10, zab 3.50 kukorica 5.10, bab 5.00, kása 9.20 hektoliterenként Sulyán Sándor, rkapitány.

Egy teljesen jó karban levő 13 soros Jull-rendszerű

SORVETŐGÉP

nagyobb gép beszerzése következtében fölöslegessé válván

jutányos áron eladó.

Értekezhetni a tulajdonos Fáy István urral Pusztá-Szemszurón. (U. p. Bálka.)

Eladó ház és külsőség.

Jolsván, a főutczán egy emeletes ház a földszinten bolthelyiséggel, az emeleten tágas lakással, s egy 12 holdból álló külsőség

szabadkézből eladó.

Értekezhetni Kuna Aurél főszolgabíró urral Jolsván és Molnár József ügyvéd urral Rimaszombatban.

Eladó varrógép.

Egy egészen új, valódi Singer-féle varrógép, családi körülmények miatt jutányos áron eladó. A vételár részletekben is lefizethető. Levélbeli megkeresésekre is szivesen nyújt értesítést Szvetniczky Ferencz Rimaszombatban.

Uj-Concert-Zongora

kítűnő hanggal, bécsi gyárból eladó. Czím a kiadóhivatalban.

Egy jó házból való fiu tanulóul elfogadtatik, előnyös feltételek mellett FRIEDL GYÖRGY vas és fűszerkereskedésében PUTNOKON.

REISZ JÓZSEF RIMASZOMBATBAN.

Mélyen leszállított árak!

Áruraktáram túltömöttsége miatt július 20-tól kezdve minden nyári czikket az idény előhaladottsága miatt gyári áron alul fogom kiárúítani

Dívatos női- és fér-f ruhakelmék, Cosmanosi voalok, franciaia és raje hattisztok, atlasz, szatén és festő-kék kartonok.

Férfi és fiu kalapok. nyakkendők, turista ingek és övek nagy választékban.

Férj-, női- és gyermek fehéreneműek, női és leány diszes és díszítetlen kalapok.

N a p- és es ő e r n y ő k.

Nagy választék leány- és fluruhák, kész női és leány kötények ugyszintén kész DEREKAK és BLOUZOK 75 krtól kezdve

Kiváló tisztelettel **REISZ JÓZSEF.**

CSIK JÓZSEF

császári és királyi kirárolag szabadalmazott

első szerémi portland-cement és vizhatlan mészgyár

BECCSINBAN.

Kétféretti itca és raktár: BDAPESTEN, V., Rudolf-rakpart 6. szám.

Ajánlja a t. építész és építómester urak, építkezési vállalatok, földbírtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. közönség becses figyelmébe saját gyártmányu **Portland-cement és vizhatlan mészét** melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítatnak. Ajjegyzék és magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Bécs 1884. Emdemérem.	Budapest 1085. N. díszoklevél.	Zágráb 1891. Díszoklevél.	Eszék 1889. Díszoklevél.	N.-Palánkán 1887. Ar. érem.	London 1878. Díszoklevél.
Paris 1867. Bronz-érem.	Kecskemét 1872. Ezüst-érem.	Ujvidék 1875. Arany-érem.	Szeged 1878. Kéden-érem.	Triest 1883. Arany érem.	